

Список використаної літератури

1. Opportunity for All How the American Public Benefits from Internet Access at U. S. Libraries (2010). URL: <https://www.imslib.org/assets/1/AssetManager/OpportunityForAll.pdf>.
2. State of America's Libraries Report 2020. URL: <http://www.ala.org/news/state-americas-libraries-report-2020>.
3. Web 2.0 & libraries, part 2: trends and technologies (2007). *Libr. technology reports*. Vol. 43, N 5. P. 7–78.

References

1. Opportunity for All How the American Public Benefits from Internet Access at U. S. Libraries (2010). Retrieved from <https://www.imslib.org/assets/1/AssetManager/OpportunityForAll.pdf>. [In English].
2. State of America's Libraries Report 2020. Retrieved from <http://www.ala.org/news/state-americas-libraries-report-2020>. [In English].
3. (2007). Web 2.0 & libraries, part 2: trends and technologies. *Libr. technology reports*, 43, 5, 7-78. [In English].

UDC 021 + 004.9 (73)

Liudmyla Filipova,

ORCID 0000-0003-0273-7922,

Doctor of Pedagogical Sciences, Professor,

Professor of the Department of Information Technologies,

Kharkiv State Academy of Culture,

Kharkiv, Ukraine

e-mail: flyak@ukr.net

DIGITAL TECHNOLOGIES IN AMERICAN LIBRARIES: CURRENT TRENDS OF DEVELOPMENT

The influence of information and communication technologies on the activity of US libraries is considered. The main directions of their adaptation to the challenges of modern digital society have been outlined.

Keywords: digital technologies, US libraries, librarians.

УДК 026:37(477.411):[005.336.5:005.57

Хемчян Ірина Іванівна,

ORCID 0000-0003-0885-8899,

завідувачка відділу,

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського,
Київ, Україна

e-mail: metodist08@i.ua

Гончаренко Олена Леонідівна,

ORCID 0000-0003-3998-1021

науковий співробітник,

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського,
Київ, Україна

e-mail: gonelena@meta.ua

ТРАДИЦІЇ ТА ІННОВАЦІЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОЇ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО

Представлено діяльність Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського як головного координаційного науково-методичного центру мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України.

Ключові слова: мережа, бібліотека, науково-методична діяльність, видання, збірник, науково-практичний захід, Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського.

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського (ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського) відповідно до чинних законодавчих актів України виконує функцію головного координаційного, науково-методичного центру мережі освітянських бібліотек Міністерства освіти і науки України (далі МОН України) та Національної академії педагогічних наук України (далі НАПН України). Нині до складу мережі входить понад 15000 бібліотек.

На сучасному етапі пріоритетними напрямками науково-методичної діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського є оптимізація системи науково-методичного супроводу діяльності книгозбірень мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України у контексті реалізації державної інформаційної та освітньої політики, сприяння підвищенню фахового рівня бібліотечних фахівців та їхній безперервній самоосвіті, нарощування цифрового контенту електронних ресурсів методичного характеру та посилення взаємодії з освітянськими бібліотеками в форматі онлайн. Особлива увага приділяється розвитку віртуальних сервісів порталу ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського. Для реалізації вищезазначених

завдань у структурі бібліотеки функціонує відділ науково-методичної, соціокультурної та міжнародної діяльності.

Упродовж 20-річного періоду своєї діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського розробила і впровадила в роботу освітянських бібліотек понад 200 документів, які представлено у чотирьох випусках збірника «Організаційно-управлінські, нормативно-інструктивні і методичні документи для мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України» [2]. Дбаючи про професійний розвиток бібліотечних фахівців, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського у серії «На допомогу професійної самоосвіти фахівців освітянських бібліотек» готує актуальні методичні видання, різноманітні як за характером, так і за цільовим призначенням. Останніми роками в названій серії вийшли такі видання: практичні посібники «Упровадження Універсальної десяткової класифікації в практику роботи бібліотек закладів загальної середньої та професійно-технічної освіти», «Систематизація документів та організація каталогів і картотек освітянських бібліотек за таблицями Універсальної десяткової класифікації» та «Сучасна шкільна бібліотека: організація роботи»; методичні рекомендації «Патріотичне виховання у шкільних бібліотеках: методи та підходи» та «Освітянська бібліотека в сучасній системі соціокультурних комунікацій»; науково-допоміжний бібліографічний покажчик «Бібліотека навчального закладу в контексті інформатизації суспільства».

Готуючи власні видання, методичний центр намагається активізувати видавничу діяльність провідних бібліотек мережі. Починаючи з 2006 р., щорічно збирається, аналізується і систематизується інформація про їхню інформаційно-видавничу діяльність та основні заходи щодо підвищення кваліфікації. Результатом роботи є довідник «Науково-інформаційна та соціокультурна діяльність провідних освітянських бібліотек» [1].

Усвідомлюючи важливість поставлених перед бібліотеками освітянської мережі завдань, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, як головний координаційний науково-методичний центр, приділяє велику увагу питанням розвитку та модернізації системи підвищення кваліфікації бібліотечних працівників. У зв'язку з викликами часу, епідемією COVID-19, посилено роботу щодо створення інформаційних ресурсів на допомогу дистанційному підвищенню кваліфікації фахівців

освітянських бібліотек. Продовжується наповнення рубрики «Бібліотечному фахівцю». Започатковано і розвивається онлайн-проект «Дистанційна самоосвіта бібліотечних працівників» (<https://dnpb.gov.ua/ua/23614-2/>). Також на порталі бібліотеки відкрито рубрику «Бібліотеки в умовах пандемії COVID-19» (<https://dnpb.gov.ua/ua/24217-2/>).

Сприяють самоосвіті фахівців освітянських бібліотек також електронні інформаційні ресурси, представлені на сторінці «Кабінет бібліотекознавства» (<https://dnpb.gov.ua/ua/кабінет-бібліотекознавства-2/>). У цьому році на сторінці Кабінету бібліотекознавства до послуг користувачів відкрито «Віртуальний читальний зал». Система неперервної освіти фахівців мережі освітянських бібліотек містить різноманітні заходи з підвищення кваліфікації: семінари, відеоконференції, тренінги, майстер-класи, круглі столи, вебінари тощо.

З початку 2020 р. методичним центром організовано і проведено: Всеукраїнський онлайн-семінар «Дистанційна самоосвіта фахівців освітянських бібліотек», науково-методичні семінари «Бібліотека в освітньому просторі Нової української школи» та «Роль бібліотеки у формуванні інформаційного простору закладу професійної (професійно-технічної) освіти України», воркшоп «Сучасна бібліотека як мультисервісний заклад: зарубіжних досвід» на базі тренінгового центру-хабу «Освіторія», круглий стіл «Сучасні школи-інтернати: виклики та проблеми».

Слід зазначити, що ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського приділяє особливу увагу проведенню заходів для шкільних бібліотек, які є найчисленнішою складовою мережі. Так за ініціативи бібліотеки та за підтримки Української асоціації В. О. Сухомлинського стало можливим щорічне проведення бібліотечної секції в рамках Міжнародних та Всеукраїнських педагогічних читань «Василь Сухомлинський у діалозі з сучасністю». У цьому році в рамках XXVII Всеукраїнських педагогічних інтернет-читань «Василь Сухомлинський у діалозі із сучасністю. Ідеї Василя Сухомлинського крізь призму сучасних освітніх практик: набутий досвід і перспективи» буде проведено в онлайн-форматі бібліотечну секцію «Навчимо кожного вихованця мандрувати в світ книжок (В. О. Сухомлинський)». Значною подією для шкільних бібліотекарів стало щорічне проведення (з 2014 р.) у рамках Міжнародного місячника шкільних бібліотек Всеукраїнського місячника шкільних

бібліотек. У 2020 р. Всеукраїнський місячник проходить під гаслом «Роль шкільної бібліотеки в екологічній просвіті учнів». ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського бере активну участь у міжнародних ініціативах. За активну участь у проведенні заходів до Міжнародного Дня безпечного Інтернету бібліотека отримала сертифікат та відкритий цифровий бейдж «Організатор заходу до Дня безпечного Інтернету 2020» від Національного комітету Дня безпечного Інтернету в Україні. Також ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського проведено соціально-культурну акцію до Всесвітнього дня читання вголос «Читаємо улюблені твори Василя Сухомлинського вголос», відео-огляд найпопулярніших творів для дітей та батьків «Стежки до дитячих сердець» до Міжнародного дня захисту дітей, віртуальні книжкові виставки до Міжнародного дня дитячої книги «Дитяче читання: сучасні підходи і можливості» та «Шкільна бібліотека і екологічна просвіта учнів» до Всесвітнього дня охорони довкілля, традиційну тематичну книжкову виставку до Міжнародного дня рідної мови «Знань і розуму основа – рідна мова, рідне слово!». Постійно поповнюється новими ресурсами рубрика «Пункт європейської інформації» на веб-порталі ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського: підготовлено дві інформаційні віртуальні презентації: «Україна шлях до Європейського союзу» та «Європейська освіта та культура: електронний путівник» до відзначення в Україні Року Європи та Дня Європи.

З метою вивчення та поширення зарубіжного бібліотечного досвіду роботи здійснюється моніторинг публікацій із питань бібліотечної діяльності в базі EBSCO 2017–2020 рр., підготовлено інформаційний огляд «Бібліотеки закладів освіти: міжнародний досвід діяльності».

Огляд науково-методичної діяльності ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського свідчить про те, що вона є результативною й вагомою, постійно розвивається і вдосконалюється відповідно до змін, котрі відбуваються як в освітній, так і в бібліотечній сферах.

Список використаної літератури

1. Гончаренко О. Л., Хемчян І. І. Науково-інформаційна та соціокультурна діяльність провідних освітянських бібліотек – 2020 : довідник. Київ, 2020. 153 с.
2. Хемчян І. І., Рубан А. І. *Організаційно-управлінські, нормативно-інструктивні і методичні документи для освітянських бібліотек Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України*. Вип. 4: 2014–2016 рр.: практичний посібник. Київ, 2016. 684 с.

References

1. Honcharenko, O. L., & Khemchian, I. I. (2020). Naukovo-informatsiina ta sotsiokulturna diialnist providnykh osvitianskykh bibliotek – 2020 [The Scientific-informational and socio-cultural activity of leading educational libraries – 2020]. Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].
2. Khemchian, I. I., & Ruban, A. I. (2016). *Orhanizatsiino-upravlinski, normatyvno-instruktyvni i metodychni dokumenty dlia osvitianskykh bibliotek Ministerstva osvity i nauky Ukrainy ta Natsionalnoi akademii pedahohichnykh nauk Ukrainy. Vyp. 4: 2014–2016 rr.* [Administrative, regulatory guidance documents and guidelines for the pedagogical library of the Ministry of education and science of Ukraine and National Academy of pedagogical Sciences of Ukraine. Part 4: 2014–2016 years]. Kyiv, Ukraine. [In Ukrainian].

UDC 026:37(477.411):[005.336.5:005.57

Iryna Khemchian,

ORCID 0000-0003-0885-8899,

Head of the Department,

V. O. Sukhomlynskyi State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine,
Kyiv, Ukraine

e-mail: metodist08@i.ua

Olena Honcharenko,

ORCID 0000-0003-3998-1021,

Research Associate,

V. O. Sukhomlynskyi State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine,
Kyiv, Ukraine

e-mail: gonelena@meta.ua

TRADITIONS AND INNOVATIONS OF SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL ACTIVITIES OF THE V.O. SUKHOMLYNSKY STATE SCIENTIFIC AND PEDAGOGICAL LIBRARY OF UKRAINE

The activities of the V. O. Sukhomlynskyi State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine as the main coordinating scientific and methodological center of the network of school libraries are described.

Keywords: network, library, scientific and methodological activities, publications, collected papers, scientific and practical event, V. O. Sukhomlynskyi State Scientific and Pedagogical Library of Ukraine.